

ดังนั้น เมื่อ เราเลือกค่า $\delta > \alpha$ อินทิกรัลข้างบนนี้จะลู่เข้าได้อย่างสมบูรณ์ ฟังก์ชันเอ็กซ์โปเนนเชียลอันดับอาจจะถูกกำหนดขึ้นจากอีกวิธีหนึ่งได้ กล่าวคือ ถ้ามีเลขจำนวนบวกจริง α เกิดขึ้น ฟังก์ชัน $f(t)$ จะเป็นเอ็กซ์โปเนนเชียลอันดับ ซึ่งทั้งนี้

$$\lim_{t \rightarrow \infty} [e^{-\delta} f(t)] = 0 \quad (1.20)$$

ถ้า $\int(t)$ สอดคล้องกับเงื่อนไขในสมการที่ (1.20) ดังนั้นสามารถแสดงได้อย่างง่ายดาย ว่า

$$\int_0^{\infty} f(t) e^{-\delta t} dt \text{ ถูกกำหนดค่าได้ที่ } \delta > \alpha$$

เฉพาะฉะนั้นบริเวณของการลู่เข้าคือ

$$\infty > \delta > \alpha \quad (1.21)$$

เงื่อนไขข้างบนนี้จะเหมือนกับกรณีของลาปลาซทรานส์ฟอร์มทั้งสองข้าง เพียงแต่ว่าในกรณีนี้ β จะถูกแทนด้วย ∞ ซึ่งความจริงอันนี้จะเป็นเพราะสมการที่ (1.14) สอดคล้องที่ $\beta = \infty$ และ $f(t)$ เป็นคอซอลฟังก์ชัน ลาปลาซทรานส์ฟอร์มจะลู่เข้าที่ค่า s ต่าง ๆ โดยกำหนดให้

$$\text{Re } s = \delta > \alpha$$

ซึ่ง α จะสอดคล้องกับเงื่อนไขในสมการที่ (1.20)

ค่าต่ำสุดของ α ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขในสมการที่ (1.20) จะกล่าวได้ว่าเป็นแอบซิชซา (abscissa) ของการลู่เข้าสัมบูรณ์ (absolute convergence) ตามฟังก์ชัน $f(t)$ ที่กำหนดให้

พิจารณาด้วยอย่างยูนิตสเตปฟังก์ชัน (unit-step function) $u(t)$ ซึ่ง

$$\lim_{t \rightarrow \infty} u(t) e^{-\alpha t} = 0 \text{ ที่ทุก ๆ ค่าของ } \alpha > 0$$

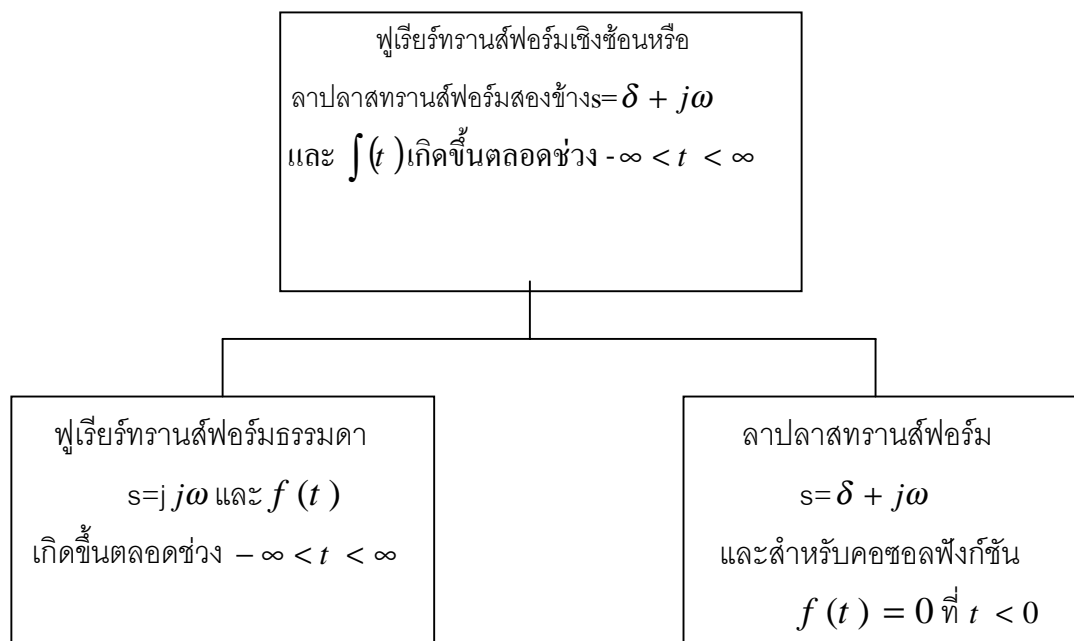
ดังนั้น บริเวณของการลู่เข้าของลาปลาซทรานส์ฟอร์มของฟังก์ชัน $u(t)$ จะกำหนดให้ $\delta > 0$ และ ทำนองเดียวกันนี้ ในกรณีของ $e^{-\alpha} u(t)$ สามารถแสดงได้ว่าบริเวณที่ลู่เข้าคือ $\delta > \alpha$

วิธีการวิเคราะห์ความถี่จะขึ้นอยู่กับฟังก์ชันหรือไม่ก็ตามนั้น ในทางปฏิบัติแล้วจะทำให้ได้
 รับลาปลาซทรานส์ฟอร์มเสมอ ในที่นี้สามารถกำหนดได้ว่าสัญญาณที่เป็นไปได้ทางฟิสิกส์สามารถ
 กำหนดลาปลาซทรานส์ฟอร์มได้ และกล่าวได้ว่าสัญญาณจะต้องเป็นเอ็กโปเนนเชียลอันดับ นั้น
 เป็นอีกวิธีหนึ่งทีกล่าวได้ว่า $f(t)$ จะต้องไม่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเกินกว่า $Me^{\alpha t}$ เมื่อ M และ
 α เป็นค่าบวกจริง มีบางฟังก์ชันที่เพิ่มขึ้นเร็วเกินกว่า $Me^{\alpha t}$ เช่น e^{t^2} หรือ t^t ซึ่งทั้งสองฟังก์ชันนี้
 ไม่สามารถมีลาปลาซทรานส์ฟอร์มเกิดขึ้น และไม่มีควมสำคัญในทางปฏิบัติ แต่ฟังก์ชันทั้งสองก็
 สามารถหาลาปลาซทรานส์ฟอร์มได้โดยพิจารณาจากฟังก์ชันของลิมิต โดยสมมุติ e^{t^2} เกิดขึ้นใน
 ช่วง $0 < t < T$ และเป็นศูนย์ที่ $t > T$ โดยจะมีค่าเท่าไรก็ได้ แต่จะต้องถูกจำกัดที่ค่าใดค่าหนึ่ง

1.6 ความหมายของลาปลาซทรานส์ฟอร์ม

ฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มธรรมดา เสมือนเป็นเครื่องมืออันหนึ่ง เพื่อใช้สำหรับแทนฟังก์ชัน $f(t)$ ให้
 อยู่ในผลรวมของฟังก์ชันเอ็กโปเนนเชียลที่ต่อเนื่องตามความถี่ต่าง ๆ บนแกน $j\omega$ กล่าวคือ

$$f(t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} F(j\omega) e^{j\omega t} d\omega$$

รูปที่ 1.4 ฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มธรรมดา และลาปลาซทรานส์ฟอร์มที่กำหนดจากฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์ม
 เชิงซ้อน

กล่าวโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มธรรมดาสามารถนำไปกำหนดฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มเชิงซ้อนได้ โดยการแทนฟังก์ชัน $f(t)$ ให้เป็นผลรวมของฟังก์ชันเอ็กโปเนนเชียลที่ต่อเนื่องตามค่าความถี่เชิงซ้อน

$$f(t) = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} F(s) e^{st} ds$$

สมการข้างบนจะแสดงถึง $f(t)$ ซึ่งเป็นผลรวมของฟังก์ชันเอ็กโปเนนเชียลที่ต่อเนื่องตามค่าความถี่ที่อยู่ในส่วนของ $\delta + j\omega$ เมื่อ $\omega = -\infty$ ถึง ∞ สำหรับกรณีที่ $\delta = 0$ หรือ $s = j\omega$ นั้นฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มธรรมดาก็คือ กรณีเฉพาะอันหนึ่งของฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มเชิงซ้อนนั่นเอง ลاپลาซทรานส์ฟอร์มเป็นฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มเชิงซ้อนอย่างแท้จริง เมื่อฟังก์ชัน $f(t)$ ไม่เป็นคอซอลฟังก์ชัน ซึ่ง $f(t)$ นี้มีค่าเป็นศูนย์ที่ $t < 0$ ดังนั้น ลاپลาซทรานส์ฟอร์มจึงเป็นกรณีเฉพาะอันหนึ่งของฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มเชิงซ้อน ความสัมพันธ์ระหว่างทรานส์ฟอร์มต่าง ๆ แสดงไว้ในรูปที่ 1.4 ดังนั้น ลاپลาซทรานส์ฟอร์มจะแสดงถึงคอซอลฟังก์ชัน $f(t)$ ซึ่งเป็นผลรวมที่ต่อเนื่องของความถี่เชิงซ้อนแบบเอ็กโปเนนเชียล ดังแสดงให้เห็นจากการพิจารณาในตัวอย่าง

ตัวอย่างต่อไปนี้จะพิจารณาฟังก์ชัน $e^{-\alpha t} u(t)$ โดยจะแสดงให้อยู่ในรูปผลรวมของฟังก์ชันเอ็กโปเนนเชียลที่ต่อเนื่องตามค่าความถี่เชิงซ้อนต่าง ๆ โดยวิธีลาปลาซทรานส์ฟอร์ม กล่าวคือ จากสมการที่ (1.9)

$$f(t) = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} F(s) e^{st} ds$$

เมื่อ

$$f(t) = e^{-\alpha t} u(t)$$

$$e^{-\alpha t} u(t) = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} F(s) e^{st} ds \quad (1.22a)$$

ซึ่ง $F(s)$ หาได้จากสมการที่ (1.10) คือ

$$F(s) = \int_{-\infty}^{\infty} f(t) e^{-st} dt$$

$$= \int_0^{\infty} e^{-\alpha t} u(t) e^{-st} dt = \int_0^{\infty} e^{-(s+\alpha)t} dt$$

$$F(s) = \frac{-1}{s + \alpha} e^{-(s+\alpha)t} \Big|_0^{\infty}, s = \delta + j\omega$$

$$= \frac{1}{s + \alpha} \text{ ถ้า } (\delta + \alpha) > 0 \text{ กล่าวคือ } \delta > -\alpha \quad (1.22)$$

สังเกตว่า ถ้า $(\delta + \alpha) > 0$ ค่าอินทิกรัลข้างบนจะเข้าสู่ค่าอนันต์ และทรานส์ฟอร์มจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นบริเวณของการลู่อู่จะกำหนดโดย $\text{Re } s > -\alpha$ บริเวณในระนาบ s (s plane) ที่ $\text{Re } s > -\alpha$ แสดงไว้ในรูปที่ 1.5 ดังนั้นเราสามารถแสดงฟังก์ชัน $e^{-\alpha t} u(t)$ ให้อยู่ในรูปผลรวมของเอ็กโปเนนเชียลเชิงซ้อนที่ต่อเนื่องได้ โดยนำเอาสมการที่ (1.22) ไม่แทนลงในสมการที่ (1.22a) คือ

$$e^{-\alpha t} u(t) = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta - j\omega}^{\delta + j\omega} \frac{1}{s + \alpha} e^{st} ds \quad (1.23)$$

รูปที่ 1.5

ฟังก์ชัน $1/(s + \alpha)$ ในสมการที่ (1.23) แสดงถึงแอมพลิจูดสัมพัทธ์ (relative amplitude) ของส่วนประกอบความถี่ต่าง ๆ และอินทิกรัลแสดงถึงการรวมที่ต่อเนื่องของฟังก์ชันเอ็กโปเนน-

เซี่ยล ซึ่งเส้นความถี่จะอยู่ในทางเดิน $\delta + j\omega$ ขณะที่ ω มีค่าจาก $-\infty$ ถึง ∞ เราจะเลือกทางเดินนี้ได้อย่างไรนั้น จากการพิจารณาข้างบนนี้ แสดงให้เห็นว่าทางเดินจะต้องวางอยู่ในบริเวณของการลู่อเข้า แต่อย่างไรก็ตามข้อสรุปอันนี้ก็ต่ออาศัยคุณสมบัติบางอย่างประกอบด้วย และมันก็เป็นกรพอเพียงที่จะเลือกทางเดินของการอินทิเกรตทั้งหมดภายในบริเวณของการลู่อเข้า (ทางเดินที่ 1 และ 2 ใน รูปที่ 1.5) อย่างไรก็ตามไม่จำเป็นว่าทางเดินทั้งหมดจะวางอยู่ในบริเวณของการลู่อเข้า ทั้งนี้จากคุณสมบัติต่าง ๆ ของฟังก์ชันวิเคราะห์ (analytic function) สามารถแสดงได้ว่า ทางเดินของการอินทิเกรตที่ต้องการอาจจะอยู่ทางด้านขวาของ singularity points (โพล) ของ $F(s)$ ในกรณีนี้ที่แสดงไว้ นี้ singularity จะอยู่ที่ $s = -\alpha$ และทางเดินทางด้านขวาของ $s = -\alpha$ (ดังตัวอย่างในทางเดินที่ 3) จะสามารถกำหนดขึ้นได้ มักปรากฏชัดเจนว่ามีทางเดินของการอินทิเกรตที่เป็นไปได้มีมากมาย ดังแสดงไว้ในรูปที่ 1.5 เนื่องจากความถี่ทั้งหมดบนทางเดินนี้วางอยู่ในส่วนทางด้านซ้าย การเลือกทางเดินที่ 1 เท่ากับเป็นการแสดง $f(t)$ ให้อยู่ในรูปผลบวกที่ต่อเนื่องของสัญญาณไซน์ที่ลดลงแบบเอ็กโปเนนเชียล หรืออีกนัยหนึ่งนั้นทางเดินที่ 2 ที่อยู่ในส่วนทางด้านขวาทั้งหมดนั้นจะเป็นการแสดงผล $f(t)$ ให้เป็นผลบวกที่ต่อเนื่องของสัญญาณไซน์ที่เพิ่มขึ้นอย่างเอ็กโปเนนเชียล ทางเดินที่ 3 ซึ่งอยู่ทั้งทางด้านซ้ายและขวา จะสืบเนื่องจากการแทน $f(t)$ เป็นผลรวมที่ต่อเนื่องของสัญญาณไซน์ที่กำลังเพิ่มขึ้นและลดลงอย่างเอ็กโปเนนเชียล กล่าวคือ $e^{-\alpha} u(t)$ เมื่อ อินทิเกรตตามทางเดินเหล่านี้ อินทิกรอลทางด้านขวาของสมการที่ (1.23) จะได้ผลลัพธ์ที่เหมือนกัน

สังเกตว่า เราอาจจะเลือกทางเดินตามแกน $j\omega$ ได้ ซึ่งการเลือกทางเดินนี้เสมือนว่าเป็นการแทน $f(t)$ ให้อยู่ในรูปผลบวกที่ต่อเนื่องของเอ็กโปเนนเชียล $e^{j\omega t}$ (ตามแกน $j\omega$) และถ้าเป็นไปได้เช่นนี้แล้วฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มสามารถกำหนดได้อย่างแน่นอน ดังนั้น กรณีเมื่อ $x = j\omega$ ลาปลาซทรานส์ฟอร์มจะกลายเป็นฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์ม มันจำเป็นที่จะต้องสังเกตว่า มีค่าขอบเขตล่างเป็น δ (ในกรณีนี้คือ α) แต่ไม่มีขอบเขตบนซึ่งเราสามารถเลือก δ ให้มีค่าสูง ๆ ได้ตามที่เราต้องการ (มากกว่าขอบเขตล่าง 0_+) ดังนั้น สัญญาณสามารถแสดงเป็นผลบวกที่ต่อเนื่องของสัญญาณไซน์ที่เพิ่มขึ้นอย่างเอ็กโปเนนเชียล อาจจะเลือกสัญญาณไซน์เหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้ตามที่เราต้องการ

จุดประสงค์สำคัญอันหนึ่งที่ต้องการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ณ ที่นี้นั้น ก็เพื่อแสดงการแปลงความถี่ (frequency transform) ของฟังก์ชันให้อยู่ในรูปผลบวกที่ต่อเนื่องของฟังก์ชันเอ็กโปเนนเชียล ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงทั้งหมด ($-\infty < t < \infty$) ดังนั้นลาปลาซทรานส์ฟอร์มก็จะเป็นการแทนคอซอลฟังก์ชัน $f(t) = 0, t < 0$ ให้เป็นผลบวกที่ต่อเนื่องของฟังก์ชันเอ็กโปเนนเชียลไม่รู้จบ (เกิดขึ้นในช่วง $-\infty < t < \infty$) ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่า $f(t)$ เป็นศูนย์ที่ค่า t เป็นลบ แต่อย่างไรก็ตามมันจะเกิดขึ้นได้เมื่อส่วนประกอบเอ็กโปเนนเชียลไม่รู้จบบวกเพิ่มเข้าไป ซึ่งจะได้รับค่า

ศูนย์ที่ $t < 0$ และได้รับฟังก์ชัน $f(t)$ ที่ $t < 0$ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าลาปลาซทรานส์ฟอร์มเสมือนเป็นเครื่องมืออันหนึ่งซึ่งเราสามารถนำมาใช้แสดงคอสอลฟังก์ชันให้เป็นผลบวกที่ต่อเนื่องของฟังก์ชันอีกไปเนิ่นเซี่ยลไม่รู้จบ ตามค่าความถี่ต่าง ๆ ทั้งหมด และผลบวกที่ต่อเนื่องสามารถแสดงได้โดยอินทิกรอล

$$f(t) = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta - j\infty}^{\delta + j\infty} F(s) e^{st} ds$$

ฟังก์ชัน $F(s)$ เป็นแอมพลิจูดสัมพัทธ์ (relative amplitude) ของส่วนประกอบของความถี่ s

1.7 ลักษณะเฉพาะของลาปลาซทรานส์ฟอร์ม

สำหรับฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มเชิงซ้อน ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นลาปลาซทรานส์ฟอร์มทั้งสองข้าง และแสดงได้ว่าทรานส์ฟอร์มกลับ (inverse transform) ของฟังก์ชัน $F(s)$ จะไม่เป็นลักษณะเฉพาะ นอกจากว่าบริเวณที่ลู่อเข้าไม่ได้ถูกกำหนดไว้แล้ว มีทรานส์ฟอร์มกลับที่ค่าความถี่เกิดขึ้น ถ้าบริเวณที่ลู่อเข้าไม่ได้ถูกกำหนดไว้ ทรานส์ฟอร์มกลับอาจจะเป็นฟังก์ชัน $f_1(t)$ ซึ่งเกิดขึ้นที่ค่า t เป็นลบ หรืออาจจะเป็นฟังก์ชัน $f_2(t)$ ซึ่งเกิดขึ้นที่ค่าเวลาเป็นลบ และเป็นศูนย์ที่ค่าเวลา t เป็นบวก หรืออีกนัยหนึ่งในกรณีของทรานส์ฟอร์มข้างเดียว ทุก ๆ ฟังก์ชันจะเกิดขึ้นที่ค่าเวลา t ที่เป็นบวก และเป็นศูนย์ที่ค่าของ t เป็นลบ ดังนั้นจะไม่มีทรานส์ฟอร์มกลับที่ค่าถาม ถึงแม้ว่าบริเวณของการลู่อเข้าจะไม่ได้ถูกกำหนดขึ้นก่อน สำหรับเหตุผลนี้ในกรณีของลาปลาซทรานส์ฟอร์มเราจะหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึงบริเวณของการลู่อเข้า เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปได้ว่า ลาปลาซทรานส์ฟอร์มกลับเป็นลักษณะเฉพาะอันหนึ่ง

ทรานส์ฟอร์มกลับอาจจะหาได้จากการคำนวณอินทิกรอลเชิงซ้อนในสมการที่ (1.17) ซึ่งการคำนวณอินทิกรอลนี้ก็ต้องคุ้นเคยกับฟังก์ชันตัวแปรเชิง

ซ้อน (complex variable) และแคลคูลัสที่เกี่ยวกับเรซิดิว (residue) โดยการอินทิเกรตจะทำตามทางเดินจาก $(\delta - j\infty)$ ถึง $(\delta + j\infty)$ ซึ่งสำหรับบางฟังก์ชันนั้นการคำนวณค่อนข้างจะยุ่งยาก แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่จำเป็นต้องคำนวณหาอินทิกรอลเชิงซ้อนดังกล่าวนี้ ซึ่งคำนวณได้โดยใช้ตารางลาปลาซทรานส์ฟอร์ม ตารางมาตรฐานของลาปลาซทรานส์ฟอร์ม ทั้งที่เป็นทรานส์ฟอร์มตรง และทรานส์ฟอร์มกลับของฟังก์ชันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางปฏิบัติได้แสดงไว้ในตาราง

1.8 การคำนวณหาลาปลาซทรานส์ฟอร์ม

การคำนวณหาลาปลาซทรานส์ฟอร์มของฟังก์ชันที่พบอยู่เสมอในทางปฏิบัติ ส่วนมากแล้วจะเป็นฟังก์ชันที่เริ่มต้นที่เวลา $t=0$ ดังการพิจารณาฟังก์ชันต่อไปนี้

1. เอ็กโปเนนเชียลฟังก์ชัน (Exponential function)

$$f(t) = e^{-\alpha t} u(t)$$

$$L[f(t)] = [L[e^{-\alpha t} u(t)]]$$

จากสมการที่ (1.16) และ (1.16a) เมื่อ

$$L[f(t)] = \int_0^{\infty} f(t) e^{-st} dt = F(s)$$

ดังนั้น

$$L[f(t)] = \int_0^{\infty} e^{-\alpha t} u(t) e^{-st} dt$$

$$= \int_0^{\infty} e^{-\alpha t} e^{-st} dt$$

$$= \int_0^{\infty} e^{-(s+\alpha)t} dt$$

$$= -\frac{1}{(s+\alpha)} \int_0^{\infty} e^{(s+\alpha)t} d[-(s+\alpha)t]$$

$$L[f(t)] = -\frac{1}{(s+\alpha)} e^{-(s+\alpha)t} \Big|_0^{\infty}$$

$$= -\frac{1}{(s+\alpha)} \left[e^{-(s+\alpha)\infty} - e^{-(s+\alpha)0} \right]$$

$$= -\frac{1}{(s+a)} [e^{-\infty} - e^0]$$

$$\begin{aligned} L[f(t)] &= -\frac{1}{(s+a)} \left[\frac{1}{e^\infty} - \frac{1}{e^0} \right] \\ &= -\frac{1}{(s+a)} \left[\frac{1}{\infty} - \frac{1}{1} \right] \\ &= -\frac{1}{(s+a)} [0 - 1] \\ &= -\frac{1}{(s+a)} [-1] \\ &= \frac{1}{(s+a)} \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น

$$L[e^{-at}u(t)] = \frac{1}{s+a} = F(s) \quad (1.24)$$

และ

$$L^{-1}[F(s)] = L^{-1}\left[\frac{1}{s+a}\right] = e^{-at}u(t) \quad (1.25)$$

สมการที่ (1.25) หมายความว่า

$$L^{-1}[F(s)] = L^{-1}\left[\frac{1}{s+a}\right] = f(t)$$

หรือ $f(t)$ อาจหาได้จากสมการที่ (1.17) เมื่อ

$$f(t) = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} F(s) e^{st} ds$$

ดังนั้น

$$f(t) = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} \frac{1}{(s+\alpha)} e^{st} ds = e^{-st} u(t)$$

2. ยูนิทสเตปฟังก์ชัน (unit-step function)

ลาปลาซทรานส์ฟอร์มของยูนิทสเตปฟังก์ชัน สามารถหาได้จากลาปลาซทรานส์ฟอร์มของฟังก์ชัน $e^{-\alpha} u(t)$ โดย กำหนดให้ α เข้าสู่ศูนย์ ดังนั้นลาปลาซทรานส์ฟอร์มของ $u(t)$ สามารถกำหนดได้จากสมการที่ (1.24) คือ

$$L[e^{-\alpha} u(t)] = \frac{1}{s+\alpha} = F(s)$$

เพราะฉะนั้นจากสมการข้างบนจะได้

$$L[u(t)] = \frac{1}{s}, \alpha \text{ เข้าสู่ศูนย์} \quad (1.26)$$

และ

$$L^{-1}[F(s)] = L^{-1}\left[\frac{1}{s}\right] = u(t) \quad (1.27)$$

3. ไซน์ซอยด์ฟังก์ชัน (sinusoidal function)

ไซน์ซอยด์ฟังก์ชันสามารถเขียนให้อยู่ในรูปผลบวกของเอ็กโปเนนเชียลฟังก์ชันได้จากสูตรของออยเลอร์(Euler Formula)

$$e^{j\omega t} = \cos \omega t + j \sin \omega t \quad (a)$$

$$e^{-j\omega t} = \cos \omega t - j \sin \omega t \quad (b)$$

(a)+(b) จะได้

$$e^{j\omega t} + e^{-j\omega t} = 2 \cos \omega t$$

หรือ

$$\cos \omega t = \frac{e^{j\omega t} + e^{-j\omega t}}{2}$$

(a)-(b) จะได้

$$e^{j\omega t} - e^{-j\omega t} = 2j \sin \omega t$$

หรือ

$$\sin \omega t = \frac{e^{j\omega t} - e^{-j\omega t}}{2j}$$

ดังนั้น

$$f(t) = \sin \omega t = \frac{e^{j\omega t} - e^{-j\omega t}}{2j}$$
$$L[f(t)] = L[\sin \omega t] = L\left[\frac{e^{j\omega t} - e^{-j\omega t}}{2j}\right]$$

จากสมการที่ (1.16) และ (1.16a) ; $L[f(t)] = \int_0^{\infty} f(t)e^{-st} dt$

$$L[\sin \omega t] = \int_0^{\infty} \frac{e^{-j\omega t} - e^{j\omega t}}{2j} e^{-st} dt$$
$$= \frac{1}{2j} \int_0^{\infty} (e^{j\omega t} - e^{-j\omega t}) e^{-st} dt$$
$$= \frac{1}{2j} \int_0^{\infty} (e^{j\omega t} e^{-st} - e^{-j\omega t} e^{-st}) dt$$

$$L[\sin \omega t] = \frac{1}{2j} \int_0^{\infty} (e^{-(s-j\omega)t} - e^{-(s+j\omega)t}) dt$$
$$= \frac{1}{2j} \left(\int_0^{\infty} e^{-(s-j\omega)t} dt - \int_0^{\infty} e^{-(s+j\omega)t} dt \right)$$

$$= \frac{1}{2j} \left(-\frac{1}{(s-j\omega)} \int_0^{\infty} e^{-(s-j\omega)t} d[-(s-j\omega)t] - \frac{-1}{(s+j\omega)} \int_0^{\infty} e^{-(s+j\omega)t} d[-(s+j\omega)t] \right)$$
$$= \frac{1}{2j} \left(-\frac{1}{(s-j\omega)} e^{-(s-j\omega)t} \Big|_0^{\infty} + \frac{1}{(s+j\omega)} e^{-(s+j\omega)t} \Big|_0^{\infty} \right)$$
$$= \frac{1}{2j} \left\{ -\frac{1}{(s-j\omega)} (0-1) + \frac{1}{(s+j\omega)} (0-1) \right\}$$
$$= \frac{1}{2j} \left\{ \frac{1}{(s-j\omega)} - \frac{1}{(s+j\omega)} \right\}$$
$$= \frac{1}{2j} \left\{ \frac{(s+j\omega) - (s-j\omega)}{(s-j\omega)(s+j\omega)} \right\}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{1}{2j} \left(\frac{s + j\omega - s + j\omega}{s^2 - (j\omega)^2} \right) \\
&= \frac{1}{2j} \left(\frac{2j\omega}{s^2 + \omega^2} \right) \\
&= \frac{\omega}{s^2 + \omega^2}
\end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น

$$L[\sin \omega t] = \frac{\omega}{s^2 + \omega^2} = F(s) \quad (1.28)$$

และ

$$L^{-1} \left[\frac{\omega}{s^2 + \omega^2} \right] = \sin \omega t = f(t) \quad (1.29)$$

เช่นเดียวกัน

$$L[\cos \omega t] = \frac{s}{s^2 + \omega^2} = F(s) \quad (1.30)$$

$$L^{-1} \left[\frac{s}{s^2 + \omega^2} \right] = \cos \omega t = f(t) \quad (1.31)$$

สมการที่ (1.29) และ (1.31) หมายความว่า

$$L^{-1}[F(s)] = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} F(s) e^{st} ds$$

$$L^{-1} \left[\frac{\omega}{s^2 + \omega^2} \right] = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} \frac{\omega}{s^2 + \omega^2} e^{st} ds = \sin \omega t$$

และ

$$L^{-1} \left[\frac{s}{s^2 + \omega^2} \right] = \frac{1}{2\pi j} \int_{\delta-j\infty}^{\delta+j\infty} \frac{s}{s^2 + \omega^2} e^{st} ds = \cos \omega t$$

ลาปลาซทรานส์ฟอร์มของฟังก์ชันดังกล่าวข้างต้น และฟังก์ชันที่นอกเหนือจากที่กล่าวนี้ซึ่งคำนวณหาได้เช่นเดียวกันได้แสดงไว้ในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ลาปลาซทรานส์ฟอร์ม

ลำดับที่	$f(t)$	$L[f(t)] = F(s)$
1	$u(t)$	$\frac{1}{s}$
2	A	$\frac{A}{s}$
3	$e^{-\alpha t}$	$\frac{1}{s + a}$
4	$e^{\alpha t}$	$\frac{1}{s - a}$
5	$e^{-j\omega t}$	$\frac{1}{s + j\omega}$
6	$e^{j\omega t}$	$\frac{1}{s - j\omega}$
7	$\sin at$	$\frac{a}{s^2 + a^2}$
8	$\cos at$	$\frac{s}{s^2 + a^2}$
9	$\sinh at$	$\frac{a}{s^2 - a^2}$
10	$\cosh at$	$\frac{s}{s^2 - a^2}$
11	$e^{(\alpha + j\omega)t}$	$\frac{1}{s - \alpha - j\omega}$
12	$e^{(\alpha - j\omega)t}$	$\frac{1}{s - \alpha + j\omega}$
13	t^n	$\frac{n!}{s^{n+1}}$
14	te^{at}	$\frac{1}{(s - a)^2}$
15	$t^n e^{at}$	$\frac{n!}{(s - a)^{n+1}}$
16	$e^{-at} \sin \omega_0 t$	$\frac{\omega_0}{(s + a)^2 + \omega_{20}}$
17	$e^{-at} \cos \omega_0 t$	$\frac{s + a}{(s + a)^2 + \omega_{20}}$
18	$\delta(t)$	1

1.9 ข้อสังเกตในการหาฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มจากลาปลาซทรานส์ฟอร์ม

เนื่องจากฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มเป็นกรณีเฉพาะอันหนึ่งของลาปลาซทรานส์ฟอร์ม ภายใต้เงื่อนไขที่ $s = j\omega$ รูปแบบของฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มที่ผ่านมาจึงเป็นการแทน $s = j\omega$ ดังเช่นการพิจารณาจากตัวอย่างของฟังก์ชัน $e^{-at} u(t)$ คือ

$$L[e^{-at} u(t)] = \frac{1}{s+a}$$

ฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มของฟังก์ชัน $e^{-at} u(t)$ สามารถหาได้โดยแทน $s = j\omega$ ในสมการข้างบนคือ

$$L[e^{-at} u(t)] = \frac{1}{j\omega + a}$$

ผลลัพธ์ที่ได้จากสมการข้างบนเป็นผลลัพธ์ที่ถูกต้อง และอาจดูได้จากตารางที่ 3.1B[1] ซึ่งผลลัพธ์อันนี้จะใช้ได้เฉพาะกรณีที่ a เป็นค่าบวก ถ้า a เป็นค่าลบ ฟังก์ชันก็จะไม่เป็นอินทิกรัลอย่างสมบูรณ์ และฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากบริเวณของการลู่ออกของลาปลาซทรานส์ฟอร์ม เราสามารถแสดงได้ว่า (ดูรูปที่ 1.5) บริเวณของการลู่ออกของฟังก์ชัน $e^{-at} u(t)$ จะถูกกำหนดที่ $\text{Re } s > -a$ และถ้า a เป็นบวกบริเวณของการลู่ออกจะประกอบด้วยแกน $j\omega$ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อ a เป็นลบ และบริเวณของการลู่ออกไม่มีแกน $j\omega$ ร่วมอยู่ด้วย ดังนั้นแล้วฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มก็ไม่เกิดขึ้น

เราต้องระมัดระวังเมื่อต้องการหาฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มจากลาปลาซทรานส์ฟอร์มจากการแทน s ด้วย $j\omega$ เนื่องจากฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มของฟังก์ชันเหล่านั้นอาจจะหาได้จากลิมิตเท่านั้น ดังตัวอย่างจากการพิจารณายูนิตสเตปฟังก์ชัน $u(t)$ ข้างล่างนี้

$$L[u(t)] = \frac{1}{s}$$

เพื่อที่จะได้รับฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มนั้น เราจะแทน s ในสมการข้างบนด้วย $j\omega$ คือ

$$[u(t)] = \frac{1}{j\omega}$$

ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากสมการข้างบนนี้ไม่ถูกต้อง เพราะว่าฟังก์ชัน $1 / j\omega$ มีค่าเป็นอนันต์ที่ $\omega = 0$ ดังนั้นจึงไม่สามารถกำหนดฟังก์ชันนี้ได้ และค่าอนันต์นี้อันที่จริงแล้วมันจะเป็นอิมพัลส์ฟังก์ชัน (impulse function) ที่มีความสูงเท่ากับ π ที่จุดกำเนิด[1] ซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้ดังข้างล่างนี้

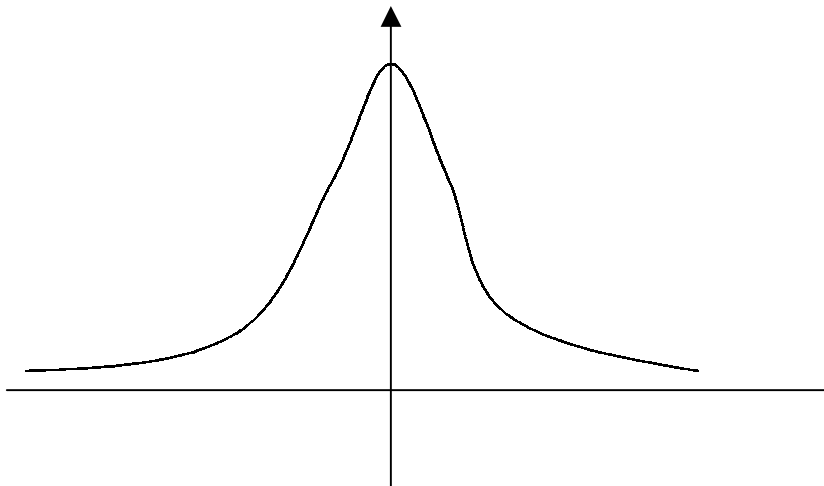
พิจารณาฟังก์ชัน $u(t)$ จากฟังก์ชัน $e^{-at} u(t)$ โดยให้ลิมิตของ a เข้าสู่ศูนย์ดังนั้น

$$u(t) = \lim_{a \rightarrow 0} [e^{-at} u(t)]$$

และ

$$L[u(t)] = \lim_{a \rightarrow 0} L[e^{-at} u(t)]$$

$$L[u(t)] = \lim_{a \rightarrow 0} \left[\frac{1}{s+a} \right] \quad (1.32)$$

รูปที่ 1.6

ฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์มของ $u(t)$ หาได้จากสมการที่ (1.32) โดยให้ $s = j\omega$ และกำหนด ลิมิตของ $a \rightarrow 0$ เพราะฉะนั้น